

Viite: Poikkeuslupahakemus 22.3.2024

**Lupa poiketa yksityisten luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksistä Natura-
alueilla; Liminganlahti (FI110220), Säärenperä ja Karinkannanmatala (FI1105201),
Siikajoen lintuvedet ja suot (FI1105202)**

HAKIJA

Oulun yliopisto

Ekologian ja Genetiikan tutkimusyksikkö
PL 8000
90014 Oulun yliopisto

VIREILLE

22.3.2024

HAKEMUS

Hakija hakee Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta lupaa poiketa liikkumisrajoituksista ja muista yksityisten luonnonsuojelualueiden suojelumääräyksistä seuraavilla Natura-alueilla: Liminganlahti FI110220, Säärenperä ja Karinkannanmatala (FI1105201), Siikajoen lintuvedet ja suot (FI1105202).

Henkilöt, joita hakemus koskee ovat

sekä myöhemmin mahdollisesti erikseen lupaviranomaiselle ilmoitettavia tutkimusavustajia. Henkilöillä on vuosikymmenten kokemus työskentelystä rantaniitty lintujen parissa (etelänsuosirri 2002-). Maastotöiden toteuttamiseksi on tuona aika kehitetty käytännöt, joiden avulla häiriö ja muut haitat kohdelajille ja muille lajeille kyetään minimoimaan.

Hakijoiden tarkoituksena on em. alueilla (1) kerätä suojele- ja tutkimustar-koituksessa vastamunittuja etelänsuosirrin munia, (2) korvata ne tekemunilla, (3) keinohautoa kerätyt munat, sekä (4) palauttaa poikaset takaisin alkuperäisiin pesiin tai vaihtoehtoisesti kasvattaa poikaset lentokykyiseksi ja (5) vapauttaa kasvatetut poikaset sopivaan elinympäristöön. Näille toimenpiteille on Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimesta myönnetty poikkeuslupa lajiensuojelumääräyksistä vuodelle 2024 (VARELY/700/2024) koskien Lumijoen ja Siikajoen kuntien alueilla olevia pesimäalueita. Hakemus koskee 2024 enintään 10 etelänsuosirrin pesää ja poikuetta.

Hakijoilla on aiempaan seuranta- ja tutkimustoimintaan liittyen voimassa olevat Natura-alueita ja niillä sijaitsevia suojelualueita (POPELY/688/2023) ja lajia koskevat tarvittavat muut poikkeamisluvat (VARELY/1693/2023).

Hakemus koskee pesimäkausia 2024–2025 (20. huhtikuuta- 30. heinäkuuta). Poikkeamislupaa haetaan myös vuodelle 2025 ehdolla, että v. 2024 lajiensuojeluluvan VARELY/700/2024 jatkohakemus johtaa myöntöön. Jatkohakemuksesta, joka laaditaan tai jätetään laatimatta 2024 kokemusten perusteella, on alustavasti sovittu suullisesti VARELYn kanssa

Hakemuksen perustelut: Etelänsuosirri on Suomessa vuoden 2019 uhanalaisuustarkastelun mukaan erittäin uhanalainen (EN). Kahdessa 2000-luvun alun tarkastelussa alalaji arvioitiin äärimmäisen uhanalaiseksi (CR). Pääosa Suomen etelänsuosirreistä pesii keskisen Perämeren niittyraannoilla, missä parimäärä (vuonna 2023 n. 25) on pudonnut n. puoleen siitä mitä se oli vielä jokin aika sitten. Koko Suomen kanta on korkeintaan noin 30–40 paria, mikä lienee 10–20% koko Itämeren kannasta. Seuraavassa uhanalaisuustarkastelussa laji tullee arvioiduksi äärimmäisen uhanalaiseksi. Nyt se on (SYKE 2020) kiireellisesti suojeltavien lajien luettelossa. Perämeren populaatiota on seurattu tarkasti 22 vuoden ajan. Populaation kasvuun vaikuttavat tekijät tunnetaan nyt hyvin. Tutkimusjakson aikana parimäärä oli parhaimmillaan n. 50 ja parhaimpina vuosina kuoriutui n. 100 poikasta. Viime aikoina poikastuotto, ja sen myötä rekrytointituotanto (pesimään palaavien nuorien lintujen määrä), on ollut huomattavasti alhaisempi, 2020-luvulla 20–40 kuoriutunutta poikasta. Näistä palaa noin 20 % pesimään. Tärkeimpiä kuoriutumistulosta alentavia tekijöitä ovat pesäsaalistus ja lisääntyneet tulvat. Mikäli merkittävää muutosta parempaan ei tapahdu, nykyinen poikastuotanto ei riitä populaation kasvuun, joka siten on hyvin altis satunnaisille negatiivisille muutoksille esim. aikuissäilyvyydessä. Lisäksi sukusiitostaakan uhka lisääntyy. Pesimäalueita on kunnostettu ja hoidettu EU:n CAP-tuen turvin. Tämä toiminta jatkuu ainakin tulevan tukikauden ajan (2023–27), ja hoitomenetelmiä on muokattu aiempaa tehokkaammiksi. Pesimäalueiden puute ei siis rajoittane populaation kasvua. Nyt ja tulevina vuosina on myös käynnissä HELMI-projektin peto-poistohankkeita, jotka kohdistuvat kuitenkin vain vieraspetoihin, joten pesäsaalistus pysynee merkittävänä uhkana. Edellä esitetyn vuoksi olemme aloittamassa hankkeen, jossa jälkeläistuotantoa parannettaisiin sulkemalla pois pesäsaalistuksen vaikutus. Tarkoituksena on (1) lisätä poikastuottoa, (2) saada populaatio kasvu-uralle ja mahdollisesti myöhemmin toteutettavan laajemman hankkeen pohjaksi (3) tutkia palaavatko istutuspoikaset pesimäalueelle ja selvittää ylipäänsä menetelmän käyttökelpoisuutta.

Luvan hakija arvioi, että toiminta lisää muun tutkimustoiminnan vuoksi tehtäviä käyntejä mainituilla alueilla. Munien ja poikasten kuljetus edellyttää n. 20 lisäkäyntiä pesillä. Häiriö siis lisääntyy, mutta huomioiden kokeneen ryhmän työskentelyrutiinit ja mahdollisesti saavutettavan hyödyn, häiriön vaikutus on erittäin vähäinen tai sitä ei ole ollenkaan.

ELY-KESKUKSEN RATKAISU

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus myöntää hakijalle ja hakemuksessa mainituille henkilöille luvan tehdä hakemuksessa kuvattuja tutkimustoimenpiteitä, liikkua ja oleskella tilapäisesti tutkimuksen edellyttämässä laajuudessa seuraavilla Natura-alueilla: Liminganlahti F1110220, Säärenperä ja Karinkannanmatala (F11105201), Siikajoen lintuvedet ja suot (F11105202),
alla mainituin ehdoin:

25.4.2024

1. Lupa oikeuttaa liikkumiseen ja tutkimustoimenpiteiden tekemiseen liitetaulukossa 1 mainituilla yksityisillä luonnonsuojelualueilla, lupa koskee ainoastaan etelänsuosirrin tutkimuksia;
2. Suojelualueilla saa tehdä seuraavat tutkimustoimenpiteet (1) kerätä suojelu- ja tutkimustarkoituksessa vastamunittuja etelänsuosirrin munia, (2) korvata ne tekemunilla, (3) keinohautoa kerätyt munat, sekä (4) palauttaa poikaset takaisin alkuperäisiin pesiin tai vaihtoehtoisesti kasvattaa poikaset lentokykyiseksi ja (5) vapauttaa kasvatetut poikaset sopivaan elinympäristöön;
3. Lupa oikeuttaa liikkumaan ja tekemään tutkimustoimenpiteitä luetteloon sisältyvillä yksityisillä suojelualueilla, joilla on voimassa liikkumisrajoitus 15.4–30.7 välisenä aikana;
4. Lupa on voimassa vuosina 26.4.2024 – 30.7.2025. Vuoden 2025 osalta voimassaolo edellyttää, että Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää tutkimukseen tarvittavan poikkeusluvan vuodelle 2025 rauhoitettujen eläinten rauhoitusmääräyksistä;
5. Lupa koskee seuraavia henkilöitä: [REDACTED];
6. Lupa koskee myös luvan hakijan tutkimusryhmässä työskenteleviä tutkimusavustajia, joiden nimet hakijan tulee ilmoittaa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle sähköpostitse kirjaamon kautta ennen maastokauden alkua, viitteeksi luvan diaarinumero POPELY/1085/2024;
7. Lupa tai kopio siitä (sähköinen) on pidettävä mukana luonnonsuojelualueilla liikuttaessa ja esitettävä pyydetessä valvontaan oikeutetulle henkilölle;
8. Luvan hakijan tulee saattaa lupapäätös tiedoksi muille luvan hakijoille;
9. Alueilla liikuttaessa on erityisesti varottava tuottamasta häiriötä suojelualueilla lepäileville ja pesiville linnuille. Jos haittaa aiheuttavaa häiriötä aiheutuu, on toiminta lopetettava;
10. Hakijan tulee raportoida luvan käytöstä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukseen vuosittain, vuoden loppuun mennessä;
11. Hakijan tulee huolehtia toiminnan mahdollisesti edellyttämistä muista luvista ja ilmoituksista, esimerkiksi maanomistajille. Valtion maiden osalta toimintaan tulee olla Metsähallituksen lupa;
12. Luvan hakijan on pyrittävä yhteistyöhön muiden alueilla mahdollisesti toimivien tutkimus- ja työryhmien kanssa.

PÄÄTÖKSEN PERUSTELUT

Luonnonsuojelulain 54 § mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää luvan poiketa yksityistä luonnonsuojelualueita koskevista rauhoitusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen hoidon, käytön tai olemassa olevien yhdyskuntateknisten rakenteiden tai niihin liittyvien laitteiden kunnostamisen taikka tutkimuksen kannalta.

Hakemuksessa kuvatulla tavalla ja lupaehtojen mukaan tehtynä tutkimuksen tekeminen ja suojelualueilla liikkuminen ei aiheuta häiriötä alueilla pesiville ja lepäileville linnuille, eikä rengastaminen heikennä alueiden kasvillisuutta ja luontotyyppejä, eikä heikennä alueiden luontoarvoja. Tutkimus tuottaa tarpeellista tietoa luonnonsuojelu- ja Natura-alueiden linnustosta ja tutkimuksen tavoitteena on lisätä etelänsuosirrin poikastuottoa sulkemalla pois pesäsaalistuksen vaikutus. Edellä kuvatun perusteella suunnitellut toimet ovat luonnonsuojelun kannalta hyödyllisiä.

PÄÄTÖKSEN VOIMAANTULO

Kyseessä on tutkimushanke, joka tuottaa tietoa luonnonsuojelualueiden linnustosta. Yleisen edun mukaista on, että tutkimukset saadaan toteutettua suunnitellusti. Tämän takia päätöksen täytäntöönpanoa ei voida yleisen edun vuoksi lykätä.

Edellä olevan takia Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on päättänyt lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 122 § 3 momentin 3 kohdan nojalla, että tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, jotta koko vuoden 2024 maastokausi voidaan hyödyntää tutkimuksiin.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 54 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 122 § 3 momentti 3 kohta

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus liitteenä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on ratkaissut ylitarkastaja Marja-Liisa Seväkivi

Lisätietoja päätöksestä antaa ylitarkastaja Marja-Liisa Seväkivi, marja-liisa.sevakivi@ely-keskus.fi

MAKSU

Maksutta

Luonnonsuojelua edistävän tutkimus- tai opetustarkoitukseen myönnettävät poikkeukset ja luvat ovat maksuttomia.

Valtioneuvoston asetus (1215/2023) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024

LIITTEET

Liitetaulukko: lupaa koskevat yksityiset luonnonsuojelualueet
Asiakirjan sähköinen hyväksymismerkintä
Valitusosoitus

JAKELU

Päätös Hakijalle sähköpostitse

Tiedoksi sähköpostitse:

Suomen luonnonsuojeluliito, Pohjois-Pohjanmaan piiri
Ympäristöministeriö
Metsähallitus Pohjanmaan-Kainuun luontopalvelut

PÄÄTÖKSEN YLEISTIEDOKSIANTO

Tämä päätös annetaan tiedoksi hallintolain 62 § mukaisella yleistiedoksiannolla. Yleistiedoksiantoa koskeva ilmoitus julkaistaan Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen verkkosivuilla: www.ely-keskus.fi/pohjois-pohjanmaa > Kuulutukset

25.4.2024

Liitetaulukko: Päätöstä koskevat luonnonsuojelualueet

LsAlueTunn	Nimi
LTA201776	Tauvon Munahiedanrannan hiekkaranta ja dyynialue
YSA112218	Ulkonokanhietikon luonnonsuojelualue
YSA113703	Orihaan luonnonsuojelualue
YSA117703	LIMINGANLAHDEN LUONNONSUOJELUALUE
YSA117704	Liminganlahden luonnonsuojelualue
YSA117705	Virkkulan luonnonsuojelualue
YSA117706	Liminganlahden luonnonsuojelualue
YSA117767	Säärenperän luonnonsuojelualue I
YSA117768	Säärenperän luonnonsuojelualue II
YSA117829	Suurussaaren luonnonsuojelualue
YSA118339	RAUTION LUONNONSUOJELUALUE
YSA118342	Säärenperän luonnonsuojelualue
YSA118343	HIETANIITYNLAHDEN LUONNONSUOJELUALUE
YSA118355	SIIRTOLAN LUONNONSUOJELUALUE
YSA200024	Pekurilan luonnonsuojelualue
YSA200025	Pekurin luonnonsuojelualue
YSA200115	Hietaniitynlahden luonnonsuojelualue
YSA200162	Liminganlahden luonnonsuojelualue
YSA200207	Merikylänlahden luonnonsuojelualue
YSA200209	Siikajokisuun luonnonsuojelualue
YSA200807	Liminganlahden luonnonsuojelualue, Lumijoki
YSA201470	Pietolan luonnonsuojelualue
YSA201478	Niittypakan luonnonsuojelualue
YSA201756	Merikylänlahdenrannan luonnonsuojelualue
YSA201905	Hirvenkodon luonnonsuojelualue
YSA201934	Lokalahden luonnonsuojelualue
YSA201959	Tauvolan luonnonsuojelualue
YSA202074	Maapään luonnonsuojelualue
YSA202103	Liminganlahden luonnonsuojelualue, Isonniityn lohkokunta
YSA202104	Liminganlahden luonnonsuojelualue, Isonniityn loh
YSA202163	Merikylänrannan luonnonsuojelualue
YSA202439	Pappilan luonnonsuojelualue
YSA202617	Luontosäikän luonnonsuojelualue
YSA202650	Joutsenlahden luonnonsuojelualue
YSA202653	Tienvarren luonnonsuojelualue
YSA202682	Pusikkoinun luonnonsuojelualue
YSA202745	Säikänpolun luonnonsuojelualue
YSA202752	Prokkolan luonnonsuojelualue
YSA202764	Pajulan luonnonsuojelualue
YSA202774	Pajukankaan luonnonsuojelualue

25.4.2024

YSA202776	Pajurannan niityn luonnonsuojelualue
YSA202860	Anttilan luonnonsuojelualue
YSA202863	Uusitalon luonnonsuojelualue
YSA202867	Siirin niityn luonnonsuojelualue
YSA202878	Alatalon luonnonsuojelualue
YSA202954	Pajulahden luonnonsuojelualue
YSA202955	Toivoniemen luonnonsuojelualue
YSA202993	Sandheimin luonnonsuojelualue
YSA203005	Ylikyrön luonnonsuojelualue
YSA203062	Peuhun luonnonsuojelualue
YSA203065	Kalliovaaran luonnonsuojelualue
YSA203066	Heikin niityn luonnonsuojelualue
YSA203071	Peltolan luonnonsuojelualue
YSA203077	Yhteisen vesialueen luonnonsuojelualue
YSA203091	Rantaryteikön luonnonsuojelualue
YSA203095	Takarannan luonnonsuojelualue
YSA203179	Suvikankaan luonnonsuojelualue
YSA203180	Mattilan luonnonsuojelualue
YSA203208	Pirilänrannan luonnonsuojelualue
YSA203258	Tauvon jakokunnan luonnonsuojelualue
YSA203261	Liminganlahden luonnonsuojelualue, Isonniityn lohkokunta 2
YSA203262	Liminganlahden luonnonsuojelualue, Hirvasniemen jakokunta
YSA203264	Liminganlahden luonnonsuojelualue, Liminka
YSA203265	Säärenperän luonnonsuojelualue
YSA203266	Liminganlahden luonnonsuojelualue, Lumijoki 2
YSA203377	Riikolanrannan luonnonsuojelualue
YSA203384	Säikkälänrannan luonnonsuojelualue
YSA203431	Alapetäjän luonnonsuojelualue
YSA203525	Hallin luonnonsuojelualue
YSA203577	Linnun lento
YSA203657	Keijuranta
YSA203692	Korvelan luonnonsuojelualue
YSA203693	Sorsastajan taivas luonnonsuojelualue
YSA203715	Liminganlahdenrannan luonnonsuojelualue
YSA203855	Hietaniitynlahden luonnonsuojelualue
YSA203856	Hietaniitynlahden luonnonsuojelualue
YSA203882	Päätalon laidun
YSA203904	Kinnusen luonnonsuojelualue
YSA204422	Karjatila
YSA204996	Lumijoen ranta-alueet
YSA205001	Uutelanrannan luonnonsuojelualue
YSA205278	Joki-Toppila
YSA205314	Selkämaan luonnonsuojelualue

25.4.2024

POPELY/1085/2024

YSA205416	Sakari
YSA205418	Limingan jakokunnan luonnonsuojelualue
YSA205478	Pleisulan luonnonsuojelualue
YSA206308	Matturin luonnonsuojelualue
YSA207349	Karsikkokorpi
YSA208022	Esikkohaka
YSA241046	Kivimäen luonnonsuojelualue

Tämä asiakirja POPELY/1085/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument
POPELY/1085/2024 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Seväkivi Marja-Liisa 25.04.2024 12:39